

GROENSPECIAL 19

WILT U INSPIRATIE OPDOEN VOOR EEN GROENE TUIN?
IN DEZE SPECIAL STAAN **HANDIGE TIPS** OM U OP WEG TE HELPEN.

KLIMAATWEEK EN HET GROENE DOEBOEK

Van twee tot en met acht november is de Klimaatweek. Een week vol inspiratie, praktische tips en activiteiten voor een groene, klimaatbestendige en fijne leefomgeving. Door het hele land komen inwoners, scholen, organisaties en gemeenten in actie voor het klimaat. Wij doen ook mee.

Speciaal voor deze week valt eind oktober Het Groene Doeboek bij u op de mat. Een boekje vol puzzels, quizzen, weetjes en leuke doe-opdrachten over onder andere groene tuinen, biodiversiteit, klimaat en duurzaam leven.

Ontdek wat u kunt doen voor bijen en vlinders, hoe u uw tuin groener en klimaatbestendiger maakt en welke kleine stappen u thuis kunt zetten. En er valt ook iets te winnen.

Houd eind oktober uw brievenbus in de gaten en doe mee tijdens de Klimaatweek.

'PLANT JE MEE' DIT NAJAAR?

Met de najaarscampagne 'Plant je mee' gaan we samen aan de slag om in dit ideale plantseizoen zoveel mogelijk planten, bloembollen, struiken en bomen in de grond te zetten. Want een bloeiende lente, plant u in de herfst. Kijk op plantmee.nl voor meer informatie en praktische tuintips.

WAAROM U IN DE HERFST WILT PLANTEN

Wist u dat de herfst een super tijd is om de tuin aan te pakken? Veel mensen beginnen pas in het voorjaar met tuinieren, maar eigenlijk is de herfst een veel beter moment.

Vijf redenen om nu te planten:

1. Voorsprong op de lente

Alles wat u in de herfst plant, kan goed settelen voor de winter. Zo zetten de wortels zich goed vast in de grond en kan de groei in het vroege voorjaar al beginnen. U maakt het uzelf makkelijker en u heeft sneller plezier van een groene en bloeiende tuin.

2. Water besparen

De afgelopen jaren waren veel zomers erg droog, waardoor u nieuwe plantjes veel water moet geven. Zonde van het kraanwater. In de herfst is het vochtiger, waardoor u minder vaak hoeft te sproeien. De warme nazomergrond geeft de planten juist een goede start.

3. Winterslaap

Planten, zoals bomen, struiken en bollen gaan in winterslaap zodra ze hun blad verliezen. Hierdoor komen ze in de lente sterker terug.

4. Geel, oranje, rood

Ook in het najaar kan uw tuin er met warme herfstkleuren prachtig uitzien. Planten als herfstasters en siergrassen bloeien dan volop. Volwassen klimop bloeit in oktober en helpt bovendien veel belangrijke insecten om de winter door te komen.

5. Geniet van de nazomer

September en oktober zijn vaak nog heerlijke nazomermaanden. Het is een perfecte tijd om wat extra vitamine D op te doen en lekker in uw tuin bezig te zijn.

HERFSTSCHATTEN VOOR IN UW TUIN

De herfst is de perfecte tijd om heesters of (fruit)struiken in uw tuin te planten. Of u nu een nieuwe haag wilt aanleggen of op zoek bent naar kleurrijke accenten, deze planten brengen niet alleen leven in uw tuin, maar bieden ook beschutting en voedsel voor dieren.

Plant een haag

Het najaar is een goed moment om een haag te planten. Vooral in november kunt u voordelig 'bos- en haagplantsoen' kopen: jonge planten met kale wortels die vers van het veld komen. Dat scheelt soms wel de helft in vergelijking met planten uit potten.

Geschikte haagplanten

- **Meidoorn:** bloesem in het voorjaar, bessen voor vogels en stekels voor extra beschutting.
- **Liguster:** dichte haag en geliefd bij vogels.
- **Haagbeuk:** sterke haagplant die lang zijn bruine blad vasthoudt.
- **Veldesdoorn:** sterke, inheemse soort met een mooie herfstkleur.
- **Sleedoorn:** witte voorjaarsbloesem, blauwe vruchten en stekelige takken.
- **Taxus:** wintergroen en biedt het hele jaar door beschutting.
- **Hulst en vuurdoorn:** wintergroen met bessen en stekels die vogels bescherming bieden.
 - **Klimop:** wintergroen, biedt beschutting en geeft laat in het jaar voedsel aan insecten en vogels. Ideaal voor een smalle haag tegen gaas of een hekwerk.

Voor wie liever direct een groene erfafscheiding heeft, zijn er ook kant-en-klaar hagen.

Heesters die schitteren

In de herfst komen veel heesters extra mooi tot hun recht, want als veel bloemen zijn uitgebloeid, stelen zij met hun gekleurde bladeren en bessen de show.

Mooie herfstkleuren

- **Krentenboompje:** prachtige herfstkleur en donkerpaarse bessen.
- **Gelderse roos:** rood herfstblad en rode bessen.
- **Kardinaalsmuts:** opvallende herfstkleur en roze vruchten met oranje zaden.

Fruit uit eigen tuin

- **Braam:** vruchten voor uzelf en dieren.
- **Framboos:** makkelijk te kweken.
- **Rode of zwarte bes:** compact en daardoor ook geschikt voor kleinere tuinen.

Een bijzondere herfstschat

Een echte parel is de volwassen, bloeiende vorm van klimop, ook wel de struikklimop genoemd. Deze inheemse plant wordt zo'n anderhalve meter hoog en breed en is wintergroen. De klimop bloeit in het najaar, een tijd waarin er weinig andere bloemen zijn. Dit helpt om insecten, zoals bijen en vlinders, goed gevoed de winter in te laten gaan. In de late winter rijpen de bessen, wat ook zorgt voor een gezellige drukte aan vogels in uw tuin.

Planttip

Kijk in het najaar eens bij een tuincentrum of kweker. Dan ziet u meteen welke heesters mooie herfstkleuren, bessen of vruchten hebben en kunt u kiezen wat bij uw tuin past.

ONTSTEEN UW TUIN

Tijd om die tegels eruit te wippen, want groen kunt u doen. Een tegelvrije tuin is goed voor u en voor de natuur. En, wist u dat een tegeltuin bijna net zo veel onderhoud kost als een natuurlijke tuin? In een natuurlijke tuin heeft u minder wateroverlast en kunt u genieten van verkoeling in de zomer. Maak uw tuin minimaal één derde groen, door de tegels eruit te wippen. Bij de gedeeltes waar u nog wel verharding wil, kunt u voor halfverharding kiezen door bijvoorbeeld waterdoorlatende klinkers of een terras met brede voegen aan te leggen.

Zodra uw tegels eruit zijn, vervangt u eventueel wit zand door tuinaarde. Want daarna komt het leukste gedeelte: de aanplant. En er zijn vele opties om uit te kiezen...

GA DE HOOGTE IN MET KLIMPLANTEN

Weinig ruimte voor groen? Ga dan de hoogte in. Met klimplanten maakt u een kale schutting, muur, pergola of hekwerk groen zonder dat dit veel ruimte kost. Ze bieden voedsel en beschutting aan dieren en zorgen op warme dagen voor schaduw en verkoeling.

Klimplanten voor elke tuin

- **Klimop:** wintergroen, groeit ook goed op schaduwrijke plekken en biedt voedsel en beschutting aan dieren.
- **Wilde wingerd:** snelle groeier met een opvallende rode herfstkleur.
- **Kamperfoelie:** geurende bloemen die insecten aantrekken.
- **Clematis:** verkrijgbaar in veel kleuren en bloeit uitbundig.
- **Blauweregen:** krachtige groeier met opvallende bloemtrossen.
- **Druif:** geeft schaduw én eetbare vruchten.

Zelf klimmen of een handje helpen
Niet iedere klimplant klimt op dezelfde manier. Klimop en wilde

wingerd hechten zichzelf aan een ondergrond. Soorten zoals druif, clematis en blauweregen hebben een klimsteun nodig, zoals een rek, gaas of spandraden. Dat maakt ze ook makkelijk te sturen.

Een klimplant als verkoeler

Laat een klimplant bijvoorbeeld over een pergola groeien voor een groene parasol of tegen een hekwerk voor een groene afscheiding. Zo voegt u ook in een kleine tuin veel groen toe.

Klimplanten helpen ook om uw huis koeler te houden. Een gevel bedekt met klimplanten kan de temperatuur van de muur met enkele graden verlagen, doordat de bladeren zonlicht weerkaatsen en water verdampen. Vooral op zonnige gevels kan dat opwarming beperken. Klimplanten hoeven niet schadelijk te zijn voor een gevel die in goede staat is. Ze kunnen de muur zelfs beschermen tegen zon en regen, omdat regen van het blad af loopt in plaats van dat het in de muur trekt. Het juiste onderhoud is wel belangrijk.

Controleer regelmatig of de gevel en het voegwerk nog goed zijn en voorkom dat takken of ranken in kieren, onder dakpannen of rond kozijnen en ventilatieopeningen groeien.

BOMEN WANDELROUTE

Op Landgoed Ursula in Nieuwveen kunt u een mooie bomenroute wandelen. De route bestaat al sinds 1993 en is in 2025 vernieuwd. U kunt de route nu ook digitaal volgen.

Langs de route staan bordjes met informatie over de bomen. Deze bordjes zijn vernieuwd en hebben een QR-code. Scan de QR-code op één van de bordjes en de route verschijnt op uw smartphone.

Binnenkort krijgen de bomen weer prachtige herfstkleuren. Een mooi moment om de bomenroute een keer te wandelen. De route is ook goed te volgen met een rolstoel of rollator. Houd tijdens uw bezoek rekening met de regels op het terrein.

Op het terrein vindt u ook een parkrestaurant. Tijdens de openingstijden bent u daar van harte welkom om iets te eten of te drinken te kopen.

BLOEMBOLLENTIJD

Klaar voor nog meer tuinplezier? Als u het heerlijke lentegevoel in uw tuin wilt ervaren zodra het voorjaar begint, dan is het nu tijd om te gaan tuinieren. Tussen september en december (vóór de nachtvorst) is het ideale moment om najaarsbollen te planten. Plant de bloembollen met de punt naar boven en de platte kant naar beneden. Voorbeelden van najaarsbollen zijn tulpen, anemonen, blauwe druifjes, narcissen, krokussen, hyacinten en sneeuwkllokjes. Deze bloembollen toveren uw tuin of balkon

in het voorjaar om tot een prachtige bloemenzee. Het vroege planten zorgt ervoor dat ze sneller bloeien en u er eerder van kunt genieten.

Als kers op de taart zorgt u tegelijkertijd voor voedsel voor insecten. Zo kunnen zij bijkomen van hun winterslaap, omdat er volop nectar te vinden is. Een echte win-win situatie dus.

Tip: koop uw najaarsbollen biologisch. Bespoten bloembollen zijn niet goed voor bestuivende insecten, zoals bijen.

TUINRANGER OP BEZOEK

ERVARINGSVERHAAL THOMAS EN INA ESMAN

In juli kregen wij bezoek van een heel enthousiaste Tuinranger. Tijdens de braderie van de 24 van Ter Aar zagen we bij de stand van Gemeente Nieuwkoop dat inwoners een gratis

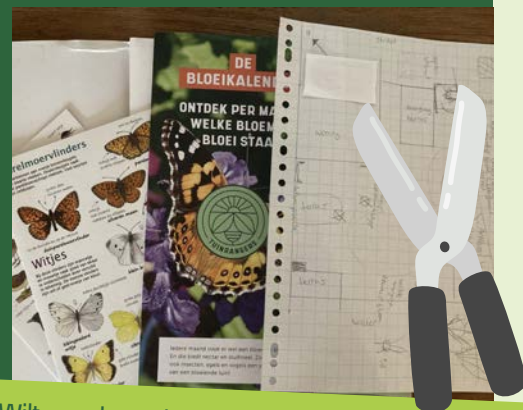
bezoek van een Tuinranger kunnen aanvragen. Wij hebben een mooie tuin met al best veel verschillende planten, struiken en bomen. Toch groeit en bloeit een deel van de beplanting niet zo goed. Daarom wilden we graag advies om onze tuin nóg mooier, beter bestand tegen droogte en warmte én aantrekkelijker voor insecten en vogels te maken.

Onze Tuinranger bekeek samen met ons de hele tuin en gaf meteen praktische tips over het snoeien en verzorgen van planten. Na het rondje door de tuin maakten we samen een plan voor veranderingen in de beplanting. Dat leverde een mooie plattegrond vol met ideeën op.

We zijn meteen aan de slag gegaan met het snoeiwerk dat in dit seizoen al mogelijk is. Ook hebben we volop plannen voor de komende tijd. Zo willen we een wadi maken waarin regenwater tijdelijk kan blijven staan. Het gras, dat veel last heeft van droogte en hitte, willen we deels

vervangen door een bloemrijk gazon. Bomen die het niet meer goed doen maken plaats voor nieuwe bomen. En er komt een rommelhoekje waar egels een fijne plek kunnen vinden.

Het zal even tijd kosten om alle plannen uit te voeren, maar over één jaar of twee ziet onze tuin er nog veel mooier uit!

Wilt u ook gratis advies voor uw tuin waar u direct mee aan de slag kunt? Maak dan een gratis afspraak met een Tuinranger via de website www.tuinrangers.nl/tuinadvies-aanvragen.

MEER GROEN VOOR UW DEUR: VRAAG EEN GEVELTUIN AAN

Wilt u uw woning én de straat groener maken? Met een geveltuin maakt u eenvoudig ruimte voor planten en bloemen voor of bij uw woning. Dat ziet er niet alleen mooi uit, maar is ook goed voor insecten, helpt regenwater op te vangen en zorgt voor verkoeling op warme dagen.

Wat is een geveltuin Een geveltuin is een strook met planten en bloemen langs een gevel of schutting. Deze tuin is openbaar, maar het kan wel een persoonlijke uitstraling hebben. Wij helpen met uw geveltuin U kunt gratis een geveltuin aanvragen. Er gelden hiervoor een aantal spelregels. Voldoet uw aanvraag hieraan? Dan regelen en betalen wij de aanleg van uw geveltuin. U kiest en koopt zelf de planten en zorgt daarna voor het onderhoud.

Vraag uw geveltuin gratis aan Ga naar de website www.duurzaam-nieuwkoop.nl/geveltuinen voor het aanvraagformulier en de spelregels.

Na uw aanvraag bekijken wij of een geveltuin op deze plek mogelijk is. Is de aanvraag akkoord? Dan bespreken we de details en stellen we een overeenkomst op. Na ondertekening leggen wij de geveltuin aan en kunt u aan de slag met de beplanting. Zo maken we samen onze straten groener, mooier en aangenamer.

